

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

Mai 2014

Nr: 65

Paaditankla avatud

Maikuu 2014 avati Oiu Sadama paaditankla. Heaks koostööpartneriks ja operaatoriks on ALEXELA. Kütuse eest on võimalik tasuda nii sularahas, kui pangakaardiga, müügil on bensiin 95 ja diiselkütus. Tankla on avatud sadamakohviku avamisaegadel E - N 11:00-19:00 ja R - P 10:00 - 21:00.

Tere tulemast!

Allikas: <http://www.oiusadam.ee/et/oiusadam/uudised/90-paaditankla-avatud>

Kalapüügi kohta andmete esitamise kohustus on kalapüügiloa omanikul

Riigikohus tegi 12. märtsil otsuse kohtuasjas [3-1-1-19-14](#), milles analüüsis kalapüügiga seonduvate andmete esitamise nõudeid. Vaidlusalusel kohtuasjas oli kutselist kalurit E. Kella karistatud väärteo korras selle eest, et ta käis koos J.K-ga 2012. a novembris Võrtsjärvel kalapüügivahendeid nõudmas. Välja püüti haugi, latikat, lutsu ja ahvenat, ent rannapüügipäeviku täitis kalur üksnes ahvena osas. [Kalapüügiga seotud andmete esitamise nõuded](#) näevad aga ette, et enne maaletoomist tuleb märkida rannapüügipäevikusse kõik püütud kalakogused liikide kaupa.

Riigikohus asus seisukohale, et kalapüügiga seotud andmete esitamise korra rikkumise eest ei vastuta sugugi mitte kõik kalapüügiloa alusel kala püüdvad isikud, vaid üksnes need, kes on [nõuetes](#) kohustatud isikutena määratletud. Nendeks isikuteks saavad olla kalapüügiloa omanik, laeva kapten või kala esmakokkuostja. Antud juhtumil püüti kala loa alusel, mis ei kuulunud E. Kellale, vaid temaga püügil kaasas olnud J. K-le. Seega ei saanud E. Kella andmete esitamise nõuete rikkumise eest üldse vastutusele võtta ning Riigikohus lõpetas väärteomenetluse.

[Riigikohtu otsus asjas 3-1-1-19-14](#)

Allikas: <http://www.k6k.ee/uudiskiri/2014/mai#kalandus1>

Inspektorid avastasid kaitseala reidil mitmeid rikkumisi

Pildil Emajõgi Kärevere silla juures. Foto: Lauri Kulpsoo

Möödunud laupäeval Alam-Pedja ja Kärevere looduskaitsealal ning Keeri-Karijärve maastikukaitsealal reidi korraldanud keskkonnainspeksioon tuvastas mitmeid rikkumisi, mis nõudsid ametnikelt sekkumist.

Lisaks Tartumaa ja Viljandimaa büroo inspektoritele osalesid seekordsel reidil ka keskkonnaameti ja veeteede ameti esindajad. Kokku oldi väljas nelja paadiga ning kontrolliti looduskaitse- ja kalakaitsenõuete täitmist, rääkis keskkonnainspeksiooni avalike suhete nõunik Leili Tuul.

Kaitsealadele koguneb nädalalõppudel arvukalt puhkajaid ja kalastajaid. Paraku ei järgita puhkamisel-kalastamisel alati kaitsealal kehtivaide nõudeid. Näiteks telgitakse ja tehakse lõket kohtades, kus see ei ole lubatud või sõidetakse veekogu piiranguvööndis, loetles Tuul. Samuti on probleeme kalapüüginõuetest kinnipidamisega.

Tihti kipuvad röövpüüdjad tegutsema kalade kudeajal. Tänavu läks kudeaeg aga pisut vaiksemalt, sest suurt üleujutust, kus kalad väljuvad jõesängist ja kogunevad luhtadele, kus nad on röövpüüdjatele kergesti kättesaadavad, ei tekkinud.

Laupäevase reidi käigus tuvastati 14 kalapüüginõuete rikkumist. Neljal korral tuvastati haigipüük keeluajal. Haigipüük on keelatud nimelt 15. märtsist kuni 10. maini. Päev hiljem oleks püüdjate tegevus olnud juba legaalne. Võrtsjärvel lõppes keeluaeg varem, 30. aprillil.

Eemaldati ka üks selgusetu kuuluvusega nakkevõrk.

Kaitstava loodusobjekti kaitsenõuete rikkumisi tuvastati kaheksal korral. Nendeks olid vanajões mootorpaadiga sõitmine, autoga kaldal sõitmine ja lõkke tegemine. Alustati neli menetlust, lisaks tehti neli suulist hoiatust Läti kodanikele Alam-Pedja LKA keelulal liikumise ja sõiduki parkimise kohta.

Veeteede Amet tegi veel suulise hoiatuse päästevesti puudumise pärast.

Allikas: <http://tartu.postimees.ee/2794614/inspektorid-avastasid-kaitseala-reidil-mitmeid-rikkumisi>

Inspektorid kimbutasid röövpüüdjaid kopteriga

Foto: Sakala

Keskkonnainspeksiooni Viljandimaa inspektorid tegid läinud nädalal kopteriga Võrtsjärve kohal vaatluslennu, et leida kalade kudemisajal ebaseaduslikult välja pandud püügivahendeid.

Kui mõni niisugune püügivahend silma jäi, võeti GPS-ga selle koordinaadid ning hiljem tuldi paadiga seda välja võtma.

«Samal ajal oli maa peal meie meeskond autoga, millel oli paat, juhuks kui oleks vaatluslennu ajal röövpüüdjad teolt tabatud,» rääkis vaneminspektor Simon Soll.

Kalad päästeti vabaks

Inspektorid eemaldasid 11 püügivahendit, sealhulgas üheksa nakkevõrku ja kaks mõrda. Solli sõnutsi oli tulemus tagasihoidlikum kui mulluse kopterireidi ajal, mil avastati 29 ebaseaduslikku püügivahendit.

«Vähenedmine võib tulla sellest, et kopterilend oli kudemisaega arvestades liiga varane või on inimesed mõistnud, et röövpüük kudemisajal kahjustab kalavarusid eriti rängalt,» lausus Soll.

Ebaseaduslikud püügivahendid paiknesid Viljandimaal Tarvastu ja Viljandi valla piirkonnas ning Tartumaal Rannu valla piirkonnas.

«Püünistes oli ka kalu, aga kõik olid elujõulised ja lasksime need vette tagasi,» rääkis Soll.

Püünised jäävad inspektorite kätte hoiule ja kui omanikud neile kuue kuu jooksul järele ei lähe, siis need hävitatakse. Mõistagi tuleb omanikul püünise kättesaamiseks maksta kopsakat trahvi, 200–1200 eurot.

Õhust on järv nagu peopesal

Simon Solli sõnutsi teevad inspektorid Võrtsjärvel ja teistel veekogudel pidevat järelevalvet, aga kopterivaatlus on kõige efektiivsem, sest õhust paistavad püünised väga hästi kätte. Kopter võetakse appi ka muudel juhtudel, kui on vaja suuremast alast ülevaadet saada, näiteks kontrollimaks, kas veekogu kaldale pole tekkinud ebaseaduslikke rajatisi.

Sel korral tehti vaatluslend üle Viljandi, Öisu ja Rutu maastikukaitseala, Loodi looduspargi, Rubina, Teringi, Kahvena ja Raudna looduskaitseala ning Ruhijärve ja Kariste järve hoiuala.

Keskkonnainspeksiooni Viljandimaa büroo juhataja Naima Täari jutu järgi saadi helikopter ajal, mil Villu Reiljan oli keskkonnaminister. Et inspeksioonis keegi lennata ei oska, läks see piirivalve lennusalga hoole alla ning inspeksioon tellib vajaduse korral lende sealt.

«Lisaks piloodile on kopteris kaks kohta, aga väga tursked sellid sinna siiski ei mahu,» sõnas Täär.

Rabamassiivid ja muud sihtkaitsevööndid, mida jalgsi läbi kõndida ei jaksa, on tema sõnutsi ülalt vaadates nagu peopesal. «Kevaditi, kui puud ei ole lehes, on kaitsealasid hea jälgida – kõik raied on hästi näha,» ütles Täär ning lisas, et Viljandimaa on õhust vaadates ikka väga ilus.

Ebaseaduslik püük väheneb

Peale Võrtsjärve valvavad inspektorid ka teisi Viljandimaa järvi.

«Suureks abiks on järvede ääres elavad kodanikud ning keskkonnast hoolivad harrastuskalastajad, kellelt saame ebaseaduslike püügivahendite kohta vihjeid,» rääkis Simon Soll. Valvetelefonile 1313 helistajatel muretsemiseks põhjust ei ole, sest vihje tegijale tagatakse anonüümsus.

Vaneminspektori tähelepanekut mööda on ebaseaduslikku püüki aasta-aastalt vähemaks jäänud. Tänavune varajane kevad muutis õngitsejatele ahvatlevaks haugide püüdmise. Naima Tääri sõnutsi siiski suurt muret sellega ei olnud, sest üleujutus luhtadele ei jõudnud ning haug kudes poolsalaja.

Simon Solli sõnutsi avastati kalamehed mõnel puhul lanti heitmas, arvatavasti jahiti haug. «Aga kõik kinnitasid, et püüavad ahvenat, ja kuna tõendeid ei olnud, pidime püüdjad rahule jätma,» lausus ta.

Haugipüügikeeld kehtis Võrtsjärvel 30. aprillini, 15. maist algas kohapüügikeeld.

Allikas: <http://www.sakala.ajaleht.ee/2785596/inspektorid-kimbutasid-roovpuudjaid-kopteriga>

Eesti vesiviljelustoodangu müüginahud saavutasid rekordtaseme

Eestis kasvatatud kaubakala müüginahud oli Statistikaameti andmetel 2013. aastal 733 tonni, mis on ühtlasi taasiseseisvunud Eestis rekordtase.

Joonis 1: Eesti peamiste vesiviljelusliikide toodang

	2009	2010	2011	2012	2013
Vikerforell	549	487	334	455	465
Karpkala	45	39	37	38	43
Muu kala	26	49	17	86	223
Toidukalamari	7,4	4,5	0,1	4,1	5,0
Jöevähk	2,0	0,4	0,6	0,1	0,4

Allikas: Statistikaamet

Mahu poolest kõige olulisem on vikerforell 465 tonniga, andes üle 60% Eesti vesiviljelustoodangust. Karpkala müüginahud oli 43 tonni ja muu kala osakaal kokku oli 223 tonni. Lisaks kaladele müüdi Eestis möödunud aastal 0,4 tonni jõevähke ja 5 tonni toidukalamarja. Peale vikerforelli ja karpkala kasvatatakse Eestis näiteks ka angerjat, arktika paaliat, angersäga, tuurlaseid (siberi tuur, vene tuur). Veterinaar- ja Toiduameti poolt tunnustatud kalakasvandusi on Eestis 29 ja neile lisandub veel 18 vähikasvandust. Kui 2010. aastat võib pidada Eesti vesiviljelusele katastroofiliseks, mil erakordselt kuum suvi põhjustas kalade ja vähkide massilist hukkumist ning müüginahude märkimisväärset vähenemist, siis nüüd võib väita, et vesiviljelussektor on mõõnast üle saamas.

Eduard Koitmaa, kalamajandusosakonna turukorralduse ja kaubanduse büroo peaspetsialist

Allikas: <http://maablogi.wordpress.com/2014/05/26/eesti-vesiviljelustoodangu-muugimahud-saavutasid-rekordtaseme/>

Kalade rändeprobleemid leiavad leevendust

Kevad on mitmete kalaliikide jaoks kudeaeg. On väga oluline, et ei takistataks kalade vaba läbipääsu paisust üles- ega allavoolu. Väga oluline roll on siin täita paisu omanikel, kes peavad tagama kalapääsude eesmärgipärase toimimise.

Paisud vooluveekogudel

Selleks, et kalad saaksid liikuda koelmutele peavad veekogud olema tõkestamata. Programmi [Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks](#) teise hanke tulemusena on Eesti veekogudel teada ja kirjeldatud 919 paisu. Neist 38% asuvad jõelõikudel, kus kalastiku ekspertide hinnangul on rändeteede avamisel kalastiku seisundile oluline mõju. See tähendab, et tõkestus ehk pais asub veekogul, kus on liikide jaoks olulised elupaigad ja kudealad. Ekspertide hinnangul on nt paisude tõttu lõhele ja siirdesiiale praegu kättesaamatu kuni 90%, meriforellile ja vimmale kuni 75%, jõesilmule ca 50% potentsiaalsetest sigimisaladest.

Veeseadusega on paisuomanikel kohustus taotleda Keskkonnaametist [paisutamiseks vee erikasutusluba](#). Kui paisutus asub [lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogule või selle lõigul](#), tuleb tagada ka kalade läbipääs paisust üles- kui ka allavoolu. Kõige tõhusam viis kalade läbipääsu tagamiseks on paisutuse ja paisu likvideerimine, alternatiiviks on kalapääsu rajamine.

Kalapääsud

Eestis on 2011. aastast alates SA KIK kaudu olnud võimalik taotleda kalapääsu rajamiseks toetust. Meetme "Vooluveekogude seisundi parandamine" avatud taotlusvoorst ning sama meetme [riiklike investeeringute](#) raames on kalade läbipääs rajatud või rajamisel 69 paisul. Riiklike investeeringute raames on rajatud kalapääsusid ja likvideeritud paisutusi Piusa jõel Korela, Tsüdsinä, Tillo, Saarõ, Tamme, Keldre, Jõksi, Makõ, Kelbä ja Oro paisudest. Pirita jõel on kaladele rändeks avatud Nehatu, Loo ja Paritõkke paisud, Õhne jõel Leebiku ja Tõrva, Mustojal Vihula, Kasari jõel Laastre, Pärnu jõel Kurgja ja Türi-Särevere ning Loobu jõel Loobu pais.

Täna on [avatud taotlusvoorst](#) rahastusotsused tehtud 39 projekti kohta, kus on eesmärgiks veekogu hea seisundi saavutamine, sh kaladele paisudest läbipääsu tagamine. Suurimad investeeringud on tehtud Leevi ja Põltsamaa jõel. Kalade rände tagamiseks on loodud võimalused Vaidva, Kunda, Väike-Emajõel, Pärlijõel, Kääpa ja Ahja jõel.

Selleks, et kalad kalapääsu võimalusi kasutaks, tuleb omanikel tagada nende eesmärgipärane toimimine – kalapääs ja selle suue tuleb hoida puhas veega kaasakanduvast risust ning tagada pääsus sobiv vooluhulk, juhul kui see on reguleeritav.

SA KIK on välja kuulutanud [VII avatud taotlusvoor](#) tähtajaga 28.juuli 2014. Samuti jätkuvad riiklikud investeeringud, sedakorda Põltsamaa, Vasalemma, Nõmme ja Valgejõesel.

Eesmärk

Veeseadusega on seatud eesmärk aastaks 2015: saavutada pinna- ja põhjavee hea seisund, kaasa arvatud tehisveekogumite ning tugevasti muudetud veekogumite hea keemiline seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal ehk lühidalt öeldes liigiliselt mitmekesised ja kalarikkad jõed. Eesmärgi täitmise üheks eelduseks on kalastikuliselt olulistel jõgedel kalade läbipääsu tagamine paisudest üles- ja allavoolu.

Kalade iga-aastased ränded

Aprilli keskel algab meil laialdaselt levinud kalaliigi haugi kudemisaeg. Üldjuhul on tegemist paikse eluviisiga kalaga, kuid kudemisajal võib sobiliku koelmu leidmiseks ette võtta pikemaid rändeid ning tungida jõgesid, ojasid ja kraave pidi kaugemale ülesvoolu. Mai algul alustab kudemist meie teine kõige levinum kalaliik ahven, kes elab peaaegu pooltes meie vooluveekogudes ja kõikjal rannikumeres, on paikse eluviisiga ja koelmu osas vähenõudlik. Lõhilastest koeb mais harjus, kes on elutingimuste suhtes nõudlik ja valiv kala ning eelistab puhta jaheda hapnikurikka veega kiirevoolulisi jõelõike.

Karpkalalastest teeb meil pikima rände vimba, kes kasvaks eelistab avaraid vetevälju, kuid kudemiseks puhta kiirevoolulise veega jõgesid. Ka jõesilm liigub merest jõgedesse kudema ning eelistab selleks oma sünnikohta.

Väärtuslikumaks peetud kalad nagu lõhe, meriforell, jõeforell koevad hoopis sügisel – oktoobris ja novembris. Lõhe alustab teekonda koelmutele Läänemere lõunaosast ning meie vetesse jõudmiseks tuleb läbida 500-800 km. Lõhel on ka lähemates piirkondades kudemiseks sobilikke jõgesid, kuid märgistamisega on kindlaks tehtud, et lõhed tulevad kudema peaaegu eranditult sünnijõgedesse ning otsivad üles ka sünnikoelmu. Omadus tulla kudema sünnikohta on iseloomulik veel meriforellile, merisiiale ja jõesilmule, veidi vähem ka haugile, kohale, räimele, vimmale jt.

Elina Leiner, Keskkonnaameti keskkonnaosakonna veemajanduse koordinaator

Allikas: <http://www.keskkonnaamet.ee/uudised-ja-artiklid/kalade-iga-aastased-rannakud/>

Kalanduse Teabekeskuses on saanud valmis filmi tööstuslikest kalapüügiviisidest.

Kalanduse teabekeskuse tellimusel on valminud film, mis tutvustab tööstuslikke kalapüügiviise. DVD-d levitatakse koolides, loodusmajades ja huviringides. Asutustel, kes soovivad saada filmi DVD kujul, tasub pöörduda teabekeskuse poole.

<http://www.kalateave.ee/et/kalanduse-teabekeskuse-trukised1/3848-kalanduse-teabekeskus-dvd-toeostuslikud-kalapuugiviisid>

Film valmis koostöös Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi kalanduse teabekesusega ja AD Oculos Filmiga. Filmi valmimist rahastas Euroopa Kalandusfond.

Film on tasuta nähtav ka internetis: <https://www.youtube.com/watch?v=rMho25IchPk&feature=youtu.be>

Vaata, kus toimuvad sellesuvised kalapeod!

Teadaolevalt pole kunagi korraldatud nii palju kalale pühendatud üritusi kui tänavu. Neid jagub lausa üle Eesti.

On pidusid, mille peategelaseks mõnda kindlat liiki uimeline, aga ka neid, kus kõik hooaja kalad esindatud ning tuletavad külastajale meelde, et pidu peetakse rannapiirkonnas. Euroopa kalandusfondi kalanduspiirkondade säästva arengu meede on viimastel aastatel rannapiirkondadele elu sisse puhunud ning mitmedki üritused on saanud sealt tuge. Mõnikord on põhirõhk turismil ning rannaküla taaselustamisel, teinekord inimeste koolitamisel. Rannakalurite traditsioone ja piirkondade identiteeti, eriti viimase kulinaarsemat poolt, säilitada ja tutvustada aitavad nad igal juhul.

RäimeWest Lao sadamas Pärnumaal

Hooaega alustab RäimeWest, mida korraldatakse Eesti kõige „räimesemas“ maakonnas – Pärnumaal. Nimelt püütakse enamik rannaräimest just Liivi lahest. RäimeWesti idee autor on Manija saarevaht Ülle Tamm, kes oli seda mõtet veeretanud mitu aastat ning kes ühel kevadel otsustas, et aitab unistamisest – tuleb teha tegusid. Nüüdseks on tegusid tehtud juba neljandat aastat ning külastajate huvi ei näita raugemise märke.

Rannarahva elu käib Liivi lahe äärses rannakülades räimepüügi rütmis. Pärast pikka ja väsitavat talve lükkab räime tulek Liivi Lahe Räimerajal küladele elu sisse. Randlastele tähendab see tossavaid suitsuahjusid, varahommikust paadipodinat ning kajakate kisa räimelaadungi ümber, aga ka rullmopse ja äädikaräimi, silgusousti ja ülikrõbedat praetud silgusaba; soolamist ja marineerimist ning siravate soomustega räimeloputusvett armastatud pojengipeenral.

Räimekvoodi lõppemine on juba mitmed aastad jätnud RäimeWesti ilma värske kalata ja ürituse algset ideed – kalamüüki otse paadist – pole olnud võimalik teha. Nii ongi juhtunud, et värske räime kaldaletoomine kestab napilt kümme päeva ja kala saab tihtipeale otsa enne, kui nii mõnigi reageerida jõuab. Õnneks ei ole see takistanud Romantilisel Rannateel korraldamast õppepäeva meie rahvuskala auks.

RäimeWestil on igal aastal olnud kindel teema, mille seovad ühtseks tervikuks kohalikud taidluskollektiivid, kes tutvustavad rannarahva kombeid, tavasid ja oskusi. Õppepäeval räägitakse räimest kui loodusressursist, antakse ülevaade rannikumere keskkonnast ja elustikust, sealhulgas tutvustatakse kohalikke kalaliike. Külastajad saavad ettekujutuse, kuidas räime püütakse – milliste vahendite ja paatidega ning millised on kala kvaliteedi ja hinna kujunemise kriteeriumid.

Alati on RäimeWesti tähtsaks osaks kohapeal väiketootjate tutvustamine ja räimetoitude valmistamine. Töötubades otsitakse räimele uudeid kasutusvõimalusi ja maitseid. Traditsioonilisi räimetoite võib valmistada vägagi ajakohases võtmes. Rannakalureid julgustatakse oma püütud kala väärindama ning uusi kalatooteid tootma. Lisaks õpiköökidele on avatud käsitööteemalised töötoad, kus muuhulgas tutvustatakse vanade kalavõrkude taaskasutamise võimalusi käsitöös, pannes mõtlema taaskasutusest ja tõstes nii keskkonnateadlikkust.

Lisainfo: www.tostamaa.ee

Ürituste kalender 2014

17. mai Räimewest Lao sadamas Pärnumaal
31. mai Tuulekala festival Orjaku sadamas Hiiumaal
7. juuni Võrtsjärve kala- ja käsitöölaad Vaiblas Viljandimaal
19. juuli Võõpsu kalameeste päev Põlvamaal
9. august X Kalevipoja kala- ja veefestival Kasepää Jõgevamaal
16. august Rukkimaarjapäeva laad Voorel Jõgevamaal
16. august Lestafest Kõrgessaare sadamas Hiiumaal
23. august Kalapüügivõistlus „Peipsi ahven 2014” Mustvees Jõgevamaal
23.–24. august XIV Lüübnitsa kala- ja sibulalaad Põlvamaal
20. september XVII suur Paunvere väljanäitus ja laad Jõgevamaal
27. september VI silmufestival Narva-Jõesuu linnakail Ida-Virumaal

Tuulekala festival Orjaku sadamas Hiiumaal

Iga aasta mai viimasel laupäeval toimub Hiiumaal Orjaku sadamas tuulekala festival. Tänavu 31. mail peetakse tuulekalapidu juba viiendat korda.

Tuulehaug, keda hiidlased tuulekalaks kutsuvad, on oodatud külaline, tulles kevaditi edelatuultega napiks kuuks ajaks Atlandist siia kudema. Oma pika noka ja roheliste luudega on ta üks omanäolisemaid, keda Läänemerest püüda võib. Tuulekala tulek on Hiiumaal kui sündmus omaette, millest hakatakse rääkima juba mai algul või varemgi. Esimeste kalade jõudmise uudis levib kulutulena üle kogu saare ning varsti on igal hommikul Orjaku sadamas kalavastaliste summ ootamas, plastvannid ja -kastid kenasti järjekorda sätitud. Ometi pole see alati nii olnud. Alles kolmkümmend aastat tagasi peeti tuulehaugi räimepüügi segajaks ning söömise asemel kaevati õunapuu alla rammuks.

Selleks et tuulekalarõõmu ka mandri-inimestele jagu, tuli meestel saunas mõte korraldada selle puhuks festival. Ideest võttis kinni kohalikku kalandust arendav MTÜ Hiiukala, kes on kalandusfondi toel seda ka neli aastat vedanud. Tänavu on korraldamise enda peale võtnud Orjaku kalurid MTÜ Mereküla kalurite klubist. Kalapeo tähtsaks osaks on olnud

algusest peale trollinguvõistlus, mille osavõtjate arv on järjest kasvanud. Trolling on püügiviis, mis seisneb paadi järel lantide vedamises. Võisteldakse muidugi selle peale, kes rohkem tuulehaugi merest välja toob. Mullu läks merele 217 võistlejat 61 paatkonnas, püüti 212 tuulekala. Võitja püüdis oma ühemehelises võistkonnas 15 pikanokalist kala ning sai autasuks päramootori. Samasugune auhind on ootamas ka seekord.

Festivali programm kestab kogu päeva ning pakub tegevust tervele perele. Peetakse kalalaata, kus müüakse ka kõike muud tarvilikku, toimuvad töötoad, laevamudelite ja hiiumaiste kalade näitus ning loeng võõrliikidest. Tegevust on ka lastele. Kulinaariale panevad tänavu rõhku Angelica Uudeküll ja Maitseelamuse koda Peipsi äärest oma õpiköökidega.

Viimastel aastatel on festivali raames valitud Hiiumaa parimat kalatoitu, mille kokkukeetjale antakse aasta parima kalakoka tiitel. Sellega propageeritakse kohalikust kalast toitude pakkumist saare söögikohtades, samas julgustatakse kalureid välja tulema uute kalatoodetega.

Selleks et kalapeole väärikas punkt panna, toimub alati tantsuõhtu, mis tavaliselt lõppeb varastel hommikutundidel. Traditsiooniliselt on võimalik jalga keerutada oma küla kaluritest koosneva liukala bändi saatel, mida iga kord soojendab erinev külalisbänd – tänavu Audru Jõelaevanduse Punt.

Lisainfo: www.hiukala.org ja [www.facebook.com/Tuulekala- Festival](https://www.facebook.com/Tuulekala-Festival)

Võrtsjärve kala- ja käsitöölaad Vaiblas Viljandimaal

Võrtsjärve kala- ja käsitöölaad on kohaliku kogukonna algatatud ettevõtmine, mis haarab kaasa huvilisi üle kogu Eesti. Laada korraldamisega alustati 2009. aastal kohalike kalurite algatusel. Tänavu täitub ettevõtmisel juba kuues aasta. Võrtsjärve VI kala- ja käsitöölaad leiab aset 7. juunil Võrtsjärve külastuskeskuse territooriumil Jõesuu puhkealal (Tartu-Viljandi mnt 40. kilomeetril). Laada korraldajad on Võrtsjärve SA ja MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond. Laata toetatakse Euroopa kalandusfondist ja Leaderi programmist.

Läbi aastate on laadaplatsil koostöös mitmete organisatsioonide ja kohalike ettevõtjatega korraldatud töötubasid ning esitletud Võrtsjärve ümbrust kui pikaajaliste kalandustraditsioonidega rannapiirkonda ning elu- ja puhkepaika. Tähtsal kohal on olnud turvalisuse teema, kus vabatahtlikud järvepäästjad on tutvustanud päästevarustust ning jaganud nõu ja abi ohutuks liiklemiseks Võrtsjärvel.

Kalaroogade õpiköögis on olnud esindatud parimad asjatundjad. Seal on laadalised saanud näpunäiteid väga hea kalasupi keetmiseks või järveveemalise piknikukorvi koostamiseks.

Paljudel aastatel on üritust väisanud ka rahvusvahelised partnerid, kellega koostöös on ette võetud mitmesuguseid projekte. Tänavu pakutakse laadalistele MTÜ Loovustuba õpitubasid: roopillide ja roosulgede valmistamine, veetaimedest paadikeste ja nukkude meisterdamine, köite keerutamine ja käepaelte põimimine ning roopaberi valmistamine. Joonistamise õpituba juhib Kolga-Jaani valla koomiksikunstnik Heiki Waher.

Avatud on kohvikud ning mekkida saab kalatoite. Loomulikult on võimalik osta piirkonna käsitöömeistrite loomingut ja maitsta Võrtsjärve kala igal kujul. Oma õnne võib proovile panna loosirattas.

Laadameeleolu loovad Võrtsjärve taidlejad, noortebänd Legend Elvast ning peaesinejana ansambel Regatt. Kellel kaubad koos, võib enne laadaplatsilt minekut veel ühineda kas kalepurjekas Paula meeskonna või mõne muu veealusega, et teha päeva lõpetuseks meeldejääv tiir Võrtsjärvel.

Kui eelnevatel aastatel on Jõesuus olnud kõrgvee tõttu mure laadaplatsi taatenemise pärast, siis sel aastal pole korraldajatel liigvee taandumisega muret – kevad on olnud erakordselt kuiv.

Lisainfo: www.vortsjarv.ee ja www.vortskalandus.ee

Kalandusüritused Peipsi ääres

Kui mujal toimuvad kalaga seotud üritused kord või kaks aastat, siis Peipsi rannikul on korraldatud juba 2010. aastast Euroopa kalandusfondi abiga tervet sarja, mis tänavu algab suve teises pooles ja lõpeb septembris. Üritused annavad võimaluse pöörata tähelepanu Peipsi ja Vooremaa väikejärvede piirkonna kultuuri ja elustiili ainulaadsusele, mille üheks tähtsaks tahuks on kalandus.

2014. aastal leiavad aset nii suured ja juba traditsiooniks saanud kui ka uuemad, alles populaarsust koguvad üritused.

19. juulil korraldatakse Räpina vallas Võõpsu kalameeste päeva. Tegelikult saab päev hoo sisse juba eelmisel õhtul, 18. juulil, kui toimub suvesimman ansambliga Kihnu Poisid. Lisaks esinevad kohalikud kultuuriansamblid ja korraldatakse kalapüügivõistlust noortele. Järgmisel päeval tulevad rahva ette külalisesinejad kaugemaltki – Petseri rajoonist ja Lätimaalt. Mõlemal päeval on võimalus minna lõbusõidule lodi Jõmmuga.

9. augustil toimub Jõgevamaal Kasepääs X Kalevipoja kala- ja veefestival, kus korraldatakse traditsiooniliseks saanud kalasupivõistlust. Nagu igal aastal, saavad kõik soovijad oma osavuse proovile panna paljaste kätega kala püüdes. Päeva peaesineja on Rock Hotel.

16. augustil on tulemas rukkimaarjapäeva laat Voorel Jõgevamaal. Selle kalanduslikku poolt toetatakse kalandusfondi meetmest teist aastat. Laadal toimuvad kalandusteemalised mängud, Vahur Sepa koolitus Kullavere jõe kaladest ning kalapüügivõistlus Kullavere jõel.

23. augustil korraldatakse Mustvees juba kolmandat aastat kalapüügivõistlust „Peipsi ahven 2014”. Nagu nimigi ütleb, on sel üritusel peamine tegelane ahven ning mida suurem, seda parem! 23.–24. augustil leiab aset XIV Lüübnitsa kala- ja sibulalaat. See suve lõpetav Setomaa suurüritus toimub juba teist aastat kahepäevasena.

Suvised saadused – kala ja köögiviljad – on selleks ajaks kauplemisküpseks saanud ning laadakülastajatele välja pandud. Peale laada leiab mitmeid kalatemaatilisi võistlusi ja õpitube: kalatoitude valmistamine, roopillide meisterdamine ja muud. Peaesinejaks on ansambel Hellad Velled. Teisel päeval toimub järveteemaliste laulude ettekandmise võistlus. Kõigile on avatud kohaliku ajalugu tutvustav kuurmuuseum.

20. septembril toimub XVII suur Paunvere väljanäitus ja laat. Lisaks pikkade traditsioonidega laadale on sel suürüritusel teist aastat avatud eraldi kalaala, kus saab maitsta kalast tehtud roogasid, muuhulgas korraldatakse konkurss parima kalatoidu leidmiseks. Toimuvad mitmed võistlused ning esindatud on ka kalurid väljastpoolt Peipsi ja Vooremaa väikejärvede piirkonda.

Nende ja teiste Peipsimaal toimuvate ettevõtmiste kohta leiab lisainfot kodulehelt www.visitpeipsi.com.

Lestafest Kõrgessaare sadamas

Hiiumaal Ajal, kui lestad on kõige rammusamad, samas õues on veel piisavalt soe, et neid mõnusalt suitsuahjust oodata, peetakse Hiiumaal Kõrgessaare sadamas lestapidu. Augusti kolmas laupäev läheb ajalukku Lestafesti nime all tänavu juba neljandat korda. Pidul korraldab vald koostöös kohalike kalurite ühendusega.

Kui tavaliselt on peo maskotiks saare suvesümbol suitsulest, siis seekord on teemaks lesta grillimine. Nimelt leiavad 16. augustil Lestafesti raames aset Eesti meistrivõistlused Hiiu kala grillimises. Võistlus toimub kolmes voorus: Hiiumaa lest, Hiiumaa vabakala ning fantaasiavoor. Lisaks võistlusele saavad huvilised kätt proovida Eesti Rahva Lestakoolis lestapedagoog Ivo Lõppe ja gurmeekokk Sven Rosenstoki käe all.

Lestafesti programm on enamasti sama kirju kui lest laiguline. Lisaks laadale, taidlejatele, näitustele ja lõputule hulgale kohvikutele, kõrtsidele ja õpitubadele leiab tegevusi, mida esialgu ei oskakski kalaga seostada. Nii näiteks tehakse päev läbi soovijatele Tai massaaži, mis rannakaluritele tunnistuse ettenäitamisel on tasuta. Mullu võis sattuda ka teadusteatriisse, kus käsitleti lestakala elukeskkonna – vee – füüsikalisi ja keemilisi omadusi, lisaks käis külas Kõrgessaare sõpruslaev, patrulllaev Ristna. Päeval valitakse merekunni ning öö tulles harrastatakse ühislaulmist.

Traditsiooniliselt toimub iga kord teadaolevalt Eesti ainuke kalapüügivõistlus nakkevõrkudega, mis algab juba eelmisel õhtul võrkude sisseviimisega. Kõrgessaare lähedal asuvad Näkimadalad on juba rannarootslaste aegadest tuntud kui head lestakohad. Osalejad on siiani olnud kohalikud rannakalurid, kuid võistluse reglement võimaldaks osaleda ka mujalt tulnud harrastuspüüdajatel, seda enam, et nn ühe võrgu lubasid jätkub Hiiumaal kõigile tahtjatele.

Kutselise kaluriga koos saab minna ka mõrda nõudma. Samamoodi on lastele väljas valik elusatest kaladest, mida mõrraga püüda võib. Kindlasti ei saa läbi õhtuse simmanita, mis igal aastal peo lõpetab. Sel aastal saab tantsida Kihnu Poiste pilli järgi.

Lisainfo: www.lestafest.ee ja www.facebook.com/Lestafest

Silmufestival Narva-Jõesuus Ida-Virumaal

Silmufestivali kalapeoks nimetada oleks patt, sest silmu puhul on tegu sõõrsuuga, kes on kaladest tükk maad madalamal arenguastmel. Suu asemel on tal imilehter ja ka nahk on silmul soomusteta. Kehakuju poolest meenutab ta pigem madu. Meres elavad silmud lähevad sügiseti jõkke kudema, mis jääb neil ka viimaseks reisiks, sest pärast kudemist nad hukuvad. Kudemise ajal silmud ei toitu.

Narva-Jõesuus püütakse silmu juba iidsetest aegadest. Alates 2009. aastast on Narva-Jõesuu linnavalitsus korraldanud linnakail silmufestivali. Tänavu 27. septembril toimub festival kuuendat korda. Silmufestivali ajal on kalurite ja asjaarmastajate jaoks linnakail avatud laot, kus müüakse värsket silmu ja muud kala, aga ka erineval viisil valmistatud kalatooteid. Proovida saab silmudest valmistatud toite. Eriti populaarne on silmu-kapsasupp, mis keedetakse valmis kohapeal suures katlas. Pakutakse ka legendaarset Hungerburgerit, mille nimi tuleneb Narva-Jõesuu vanast nimest Hungerburg.

Laval esinevad kohalikud loomekollektiivid ja sealsamas lava kõrval akvaariumis on igal külastajal võimalik elavaid silmusid oma silmaga vaadata. Soovijad saavad minna koos kaluritega jõe ja kaeda, kuidas silmupüük päriselt käib.

Lisainfo: www.narva-joesuu.ee

LÕPETUSEKS

Nagu näha, on iga piirkonna kalapeod oma piirkonna ja aastaaja nägu. Kindlasti on kalaga seotud üritusi Eestis veelgi. Siin nimetatu on vaid väikene valik, mille ühisosaks on asjaolu, et nende algatamiseks on saadud tuge – kas või osaliseltki – Euroopa kalandusfondi neljandast teljest nimetusega „Kalanduspiirkondade säästev areng”. Telje eesmärk on aidata kaasa rannakalanduse piirkondade majanduslikule ja sotsiaalsele arengule. Meetme elluviimiseks moodustati Eestis kaheksa kalanduspiirkonda: Hiiumaa, Saaremaa, Läänemaa, Pärnumaa, Soome lahe idapiirkond (Harjumaa) ja Soome lahe läänepiirkond (Virumaa), lisaks siseveekogudest Peipsi järve ning Võrtsjärve piirkond.

Tuulekala püük Orjakul Foto: Urmas Lauri

Põllumajandusministeeriumi kommentaar

Euroopa kalandusfondist loodi 2008. aastal esimest korda meede „Kalanduspiirkondade säästev areng”, mille eesmärk on aidata kaasa rannakalanduspiirkondade majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.

Euroopa kalandusfondi perioodi lõppedes on hea meel tõdeda, et meede on edukalt käivitunud ning rannapiirkondade ja kalanduskogukondade arengule jõuliselt kaasa aidanud, tuues nähtavale kalanduskogukondade tähtsa rolli kohalike traditsioonide äratamisel, hoidmisel ja jätkamisel. Kalandusüritused on sillaks ranna- ja linnarahva vahel, mis annavad võimaluse kohaliku kala söömiseks ning piirkonna ja traditsioonide tutvustamiseks ja väärtustamiseks. Kindlasti jätkub kalanduspiirkondade arengule suunatud meede ka Euroopa merendus- ja kalandusfondist aastatel 2014–2020, mis ei jäta tähtsaid kalandusüritusi vajadusel toeta.

Liis Reinma, kalanduse arengu büroo

Allikas: <http://maaleht.delfi.ee/news/kalamees/uudised/vaata-kus-toimuvad-sellesuvised-kalapeod.d?id=68736279>

Õppereisi Läti ja Leedu kalanduspiirkondadesse

9-13.06.2014 korraldab MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond õppereisi Läti ja Leedu kalanduspiirkondadesse. Õppereisist võtavad osa 28 Võrtsjärve piirkonna ettevõtjat ja valdade esindajat. Viie päeva jooksul tutvutakse kuue Läti ja Leedu kalanduspiirkonnaga.

Reisit lähemalt juba järgmises kuukirjas.

27-28.05 külastasid Võrtsjärve piirkonda Bulgaaria tegevusgrupi “High Western Rhodopes” esindajad.

Mõrrapüüki Võrtsjärvel tutvustasid külalistele MTÜ Liikmed Marko Vaher ja Ants Leiaru, külastuskeskuses tegi ettekande Võrtsjärve kalanduspiirkonnast tegevjuht Jaanika Kaljuvee. Lisaks tutvuti Järvemuuseumi tegemistega ning kalepurjekas Paulaga tehti tiir Võrtsjärvel, mille pardal pakuti külalistele kohalikku angerjasuppi. Esimese päeva lõpetuseks tutvuti angerjakasvatusega Raivo Puuritsa juures.

Teisel päeval tutvuti Valma kalurikülaga, külavanem Jaan Leetsar tegi ettekande Võrtsjärve piirkonna probleemidest ja kordaminekutest. Valma seikluspargi atraktsioone küll kahjuks peljati, seetõttu asendasime seikluspargis ronimise Viljandi linna tuuriga.

Õhtul võttis külalised vastu Oiu sadama meeskond, kus pakuti maitsvat õhtusööki ning vaadati üle kohapealsed investeeringud. Kahjuks ei lubanud ilm osa võtta planeeritud kanuutuurist, sest lõunamaised külalised polnud riietamisel arvestanud siinsete ilmastikutingimustega. Koju kaasa osteti Valma kalurite poolt valmistatud kalakonserve ning suveniire Võrtsjärve külastuskeskusest. Külalised kinkisid omalt poolt juhatusele väikesed meened ja infomaterjalid Rhodope piirkonnast.

Täname kõiki MTÜ liikmeid ja juhatuse liikmeid, kes aitasid külaliste siinviibimist meeldejääviks teha.

Võrtsjärve kala- ja käsitöölaad on kohaliku kogukonna poolt algatatud ettevõtmine, mis haarab kaasa huvilisi üle kogu Eesti.

7. juunil 2014 kella 10.00 – 17.00-ni toimub Võrtsjärve külastuskeskuse territooriumil Jõesuu puhkealal (Tartu-Viljandi mnt. 40. kilomeetril) Võrtsjärve VI kala- ja käsitöölaad. Laada korraldajad on Võrtsjärve SA ja MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond.

Foto: Arne Ader

Võrtsjärve kala- ja käsitöölaad toimus esimest korda 2009 aastal kohalike kalurite algatusel ning käesoleval aastal täitub ettevõtmisel juba kuues aasta. Läbi aastate on laadaplatsil koostöös erinevate organisatsioonide ning kohalike ettevõtjatega läbi viidud erinevaid töötubasid ning esitletud Võrtsjärve ümbrust kui pikajaliste kalandustraditsioonidega rannapiirkonda ning elu- ja puhkepaika. Olulisel kohal on olnud turvalisuse

teema, kus vabatahtlikud järvepäästjad on tutvustanud päästevarustust ning jaganud nõu ja abi ohutuks liiklemiseks Võrtsjärvel. Kalaroogade õpiköögis on olnud esindatud oma ala parimad asjatundjad kus laadalised on saanud näpunäiteid väga hea kalasupi keetmiseks või järveteemalise piknikukorvi koostamiseks. Paljudel aastatel on meie üritust väisanud ka rahvusvahelised partnerid, kellega koostöös oleme läbi viinud erinevaid projekte ja ettevõtmisi.

Käesoleval 2014. aastal pakutakse laadalistele MTÜ Loovustuba poolt läbiviidavaid õpitubasid - roopillide ja roosulgede valmistamine, veetaimedest paadikeste ja nukkude meisterdamine ning köite keerutamine ja käepaelte põimimine, roopaberi valmistamine. Joonistamise õpituba viib läbi Kolga-Jaani valla koomiksikunstnik Heiki Waher. Avatud on kohvikud ning mekkida saab erinevaid kalatoite. Oma õnne võib proovile panna loosirattas. Laadameeleolu loovad Võrtsjärve taidlejad, noortebänd Legend Elvast ning peaesinejana ansambel Regatt. Loomulikult saab osta piirkonna käsitöömeistrite loomingut ja maitsta Võrtsjärve kala kõikvõimalikul kujul.

Kellel kaubad koos, see võib enne laadaplatsilt minekut veel ühineda kas kalepurjekas Paula meeskonna või mõne muu veealusega, et teha päeva lõpetuseks meeldejääv tiir Võrtsjärvel. Piletite müük sadamas vastava veealuse pealt.

Päeva tegemisi hoiab kiiluvees Meelis Külaots.

Kui eelnevatel aastatel on seoses kõrgveega Jõesuus olnud mure laadaplatsi taugenemisega, siis sellel aastal pole korraldajatel liigvee taandumisega muret, kevad on olnud erakordselt kuiv. Laadaplats on niidetud ja valmis laadaliste vastuvõtmiseks.

Täpsem info laadapäeva kohta www.vortsjarv.ee või www.vortskalandus.ee
Laada toetajad on Euroopa Kalandusfond, Leader programm

"Võrtsjärve VI kala – ja käsitöölaad" 7.06.2014
Kauplemise tingimused

Pressiteate koostas:

Jaanika Kaljuvee, MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond tegevjuht

Telefon: 52 98 561

e-posti aadress: jaanika@vortsjarv.ee

Lisainfo ja kauplejate registreerumine:

Kärt Leppik, Võrtsjärve SA juhataja

Telefon: 56 952 950

e-posti aadress: kart@vortsjarv.ee

Võrtsjärve VI kala – ja käsitöölaad

7. juuni 2014

Võrtsjärve Külastuskeskus, Jõesuu
(Tartu-Viljandi mnt 40ndal kilomeetril)

ansambel REGATT

10.00 Laada avamine, lipu heiskamine

10.30 Elva noortebänd Legend

12.00 - 15.00 Regatt

15.00 - 17.00 Kohalikud taidlejad

10.30 - 16.30 Loovustuba MTÜ

õpitoad: roopillide ja roosulgede valmistamine, veetaimedest paadikeste ja nukkude ning köite keerutamine ja käepaelte põimimine, roopaberi valmistamine

10.00 - 14.00 joonistamise õpituba, Heiki Waher

17.00 Laada lõpp

Päeva juhib Meelis Külaots

Kauplejad üle Eesti pakumas kala ja käsitööd.

Avatud kohvikud, saab proovida erinevaid kalatoite.

Saab õnne proovile panna loosirattas.

Kogu päeva jooksul toimuvad kalepurjekasõidud.

Rohkem infot: www.vortsjarv.ee või www.vortskalandus.ee

KUULUTUSED/REKLAAM

Kuukirja elavdamiseks otsustas juhatus lisada sellesse rubriigi KUULUTUSED/REKLAAM. Palume kõikidel, kellel on soov avaldada laiemat üldsust huvitav teade, reklaam, tööpakkumine, tööotsimine või mõni muu kuulutus, saata info iga kuu 25ndaks kuupäevaks e-mailile jaanika@vortsjarv.ee. Teated on Võrtsjärve piirkonna põhised ja selle eest eraldi tasu ei nõuta.

OIU SADAM MÜÜB UUSI KVALITEETSEID PAATE!

Kevadveed vulisevad ja kui on soov endale uut aerupaati või ka kaatrit soetada, siis tere tulemast Oiu Sadamasse! Meie pakutavas valikus on Poola päritolu kvaliteetsed nii ühekordse kere kui ka topeltkeregaga paadid ja kaater. Saadaval erinev värvivalik ja mitmed võimalused lisavarustuse osas.

Lisainfot koos piltidega leiad www.oiusadam.ee menüüst „paadipood“. Kõiki aluseid saab registreerida Maanteeameti registris ja nad vastavad EU nõuetele. Peatselt saadaval ka lai valik soodsate hindadega Marinepool pääste- ja ohutusveste. Lisainfo anmar@oiusadam.ee või 50 66 426

MÜÜA RATASTEL MAJA mõõdud 3,7x11,3 meetrit. Elutuba, köök, 2 magamistuba, WC ja dush eraldi. Möbleeritud. Külmik, gaasipliit ja -praeahi, gaasikamin. Pakettaknad. Lihtne ühendada vee- ja kanalisatsioonivõrku ning elektivõrku. Maja on väga heas seisukorras, uued segistid, soojaveeboiler ja veetorustik. Elektriküte, uus elektrijuhtmestik elektriradiaatoritele. Lühemat vahemaad saab vedada haagisekonksuga (liikumine 10km/h). Info ja pildid: SIIN Telefon: 530 31329

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent